

OBSAH

1 ÚVOD DO PŘEDMĚTU	9
1.1 Poradenství a jeho funkce	9
1.1.1 Alternativy poradenské pomoci	10
1.1.2 Důvody poradenské pomoci	10
1.1.3 Povaha problémů	10
1.2 Cíle poradenského procesu	11
1.3 Důvody zvýšeného zájmu o poradenství	11
1.3.1 Změna životního stylu	11
1.3.2 Ztráta pozice rodiny	12
1.3.3 Oslabení vlivu učitelů a duchovních	12
1.3.4 Kulturně-společenské změny	12
1.3.5 Veřejné mínění a ekonomická síla	12
1.4 Účastníci poradenského procesu	13
1.4.1 Klient	14
1.4.2 Poradce	14
1.5 Formy poradenské pomoci	15
1.6 Prevence	15
2 TYPY A CHARAKTERISTIKA PORADENSKÝCH ZAŘÍZENÍ, KRIZOVÁ INTERVENCE	17
2.1 Oblasti poradenské činnosti	17
2.2 Oblast školství	18
2.2.1 Pedagogicko-psychologické poradny – PPP	18
2.2.2 Speciálně pedagogická centra – SPC	18
2.2.3 Střediska výchovné péče pro děti a mládež – SVP	19
2.2.4 Poradny vysokoškolské	19
2.3 Oblast státní správy	19
2.4 Oblast zdravotnictví	20
2.5 Církevní zařízení	20
2.6 Podoby terapeutického zásahu	21
2.7 Možnosti diagnostiky	21
2.7.1 Pozorování	21
2.7.2 Rozhovor	21
2.7.3 Analýza materiálů	21
2.7.4 Standardizovaná psychodiagnostika	22
2.7.5 Činnostní diagnostika	22
2.7.6 Diagnostika pomocí věcí	22
2.8 Krizová intervence	22
2.8.1 Typy krizí (Matoušek)	23
2.8.2 Příčiny krize (Vymětal)	23
2.8.3 Krizová intervence	23
3 PORADENSKO-TERAPEUTICKÝ PROCES	26
3.1 Fáze poradenského procesu (Drapela)	26
3.2 Fáze rozhovoru (Úlehla)	27
3.3 Pracovní témata	27

3.4 Formulace cíle – požadavky	28
3.5 Atmosféra poradenské intervence	30
3.5.1 Vnější podmínky	30
3.5.2 Práce s časem	30
4 OSOBNOST PORADCE, ETICKÉ ZÁSADY, SYNDROM VYHOŘENÍ	32
4.1 Osobnost poradce	32
4.1.1 Odborná kvalifikace	33
4.1.2 Osobnostní předpoklady	33
4.1.3 Přednosti poradce	33
4.1.4 Chyby poradce	34
4.2 Etika v poradenství	34
4.3 Syndrom vyhoření (burn out)	35
4.3.1 Tři cesty vedoucí k vyhoření	35
4.3.2 Projevy syndromu vyhoření	35
4.3.3 Signály našeho těla	36
4.3.4 Prevence syndromu vyhoření	37
5 KLIENTOVY ZPŮSOBY, SPOLEČENSKÉ NORMY A ODBORNOST PORADCE	39
5.1 Opěrné body sociální práce	39
5.1.1 Sociální norma	39
5.1.2 Klientovy způsoby	39
5.1.3 Pracovníkova odbornost	40
5.2 Profesionální způsoby práce	40
5.2.1 Kontrola	41
5.2.2 Pomoc	41
6 ÚROVNĚ PORADENSKÉ PRÁCE, SPECIFIKA PŘÍSTUPU KE KLIENTŮM ...	43
6.1 Úrovně poradenské práce	43
6.2 Individuální terapie	44
6.2.1 Fáze otevření	44
6.2.2 Připojení ke klientovi	45
6.2.3 Vytvoření si hranic	45
6.3 Klienti s rizikovým chováním	46
6.3.1 Nedobrovolný klient	47
6.3.2 Klient v odporu	47
6.3.3 Mlčenlivý klient	48
6.3.4 Klient s úzkostnými projevy	48
6.3.5 Klient s depresivními projevy	48
6.3.6 Klient se suicidálními myšlenkami	49
6.3.7 Manipulativní chování klienta	49
6.3.8 Klient s agresivním chováním	50
6.3.9 Klient s histrionskými projevy	51
6.4 Klienti s postižením	52
6.4.1 Klienti s poruchou mobility	52
6.4.2 Klienti se zrakovým postižením	52
6.4.3 Klienti se sluchovým postižením	52
6.4.4 Klienti s problémy ve verbální komunikaci	53

6.4.5	Klienti s mentálním postižením	53
6.5	Věková specifika klientů	53
6.5.1	Doporučení pro jednání s dospívajícími	53
6.5.2	Rizika při jednání se seniory	54
7	ANAMNESTICKÝ ROZHOVOR, VEDENÍ ROZHOVORU S KLIENTEM	56
7.1	Anamnéza	56
7.1.1	Typy anamnézy (Novosad)	57
7.1.2	Rodinná anamnéza	58
7.1.3	Rodinná mapa	58
7.2	Vedení rozhovoru	59
7.2.1	Kladení otázek	60
7.3	Příklady užitečných otázek	60
7.3.1	Tom Anderson	60
7.3.2	Steve de Shazer	61
7.3.3	Ben Furman	62
7.4	Měřicí otázky	62
7.5	Konstruktivní otázky	62
7.5.1	Zázračná otázka	63
7.6	Ocenění a potvrzení	63
8	RODINNÁ TERAPIE	65
8.1	Rodina jako systém	65
8.2	Hodnocení rodiny	66
8.3	Techniky práce s rodinou	69
9	SKUPINOVÁ TERAPIE	72
9.1	Skupinová terapie	72
9.2	Skupinová dynamika	73
9.2.1	Struktura skupiny	73
9.2.2	Cíle skupiny	73
9.2.3	Normy skupiny	73
9.2.4	Role ve skupině	73
9.2.5	Koheze	74
9.2.6	Tenze	74
9.2.7	Projekce	74
9.2.8	Tvorba podskupin a vůdcovství	74
9.3	Stadia vývoje uzavřené skupiny (Kratochvíl)	74
9.4	Pravidla členství ve skupině (Rieger)	75
9.5	Dělení skupin	75
9.6	Role terapeuta ve skupině	75
9.7	Orientace skupinového sezení	75
9.8	Techniky	76
10	PORADENSKÉ PŘÍSTUPY I.	79
10.1	Klasifikace teorií	79
10.2	Sigmund Freud (1856–1939)	80
10.2.1	Struktura lidské psychiky	80
10.2.2	Pojetí člověka a osobnosti	81
10.2.3	Vývoj libida	81

10.2.4	Obranné reakce	81
10.2.5	Strategie a techniky	82
10.2.6	Metody	82
10.2.7	Role terapeuta	83
10.2.8	Význam psychoanalýzy	83
10.3	Alfred Adler (1870–1937)	83
10.3.1	Motivační zdroje vývoje	84
10.3.2	Životní styl	85
10.3.3	Rodinná konstelace	85
10.3.4	Zásady přístupu	85
10.3.5	Specifické techniky	85
10.3.6	Význam	86
10.4	Carl Gustav Jung (1875–1961)	86
10.4.1	Osobnost a její struktura	87
10.4.2	Archetypy	87
10.4.3	Životní parabola	87
10.4.4	Jungova typologie	88
10.4.5	Význam	88
11	PORADENSKÉ PŘÍSTUPY II.	90
11.1	Erich Fromm (1900–1980)	90
11.2	Erik Erikson (1902–1982)	91
11.3	Humanistická teorie	92
11.3.1	Pojetí osobnosti	92
11.3.2	Požadavky na poradce	92
11.3.3	Chyby terapeuta	93
11.3.4	Strategie a techniky	93
11.3.5	Dobrý život	94
11.4	Kognitivně-behaviorální přístup – KBT	94
11.5	Gestaltterapie	95
11.6	Logoterapie	96
11.6.1	Dimenze osobnosti	96
11.6.2	Význam	97
11.7	Systemický přístup	98
11.8	Integrativní přístup	99